

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

18 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Iurie Diaconu, Victor Boico,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Bălți Bodareu Octavian prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui

Rusu Marin Xxxx, născut la xxxx, domiciliat în xxxx.

Termenul examinării cauzei:

I. Prima instanță de la 05.01.2021 până la 15.03.2021;

II. Prima instanță de la 26.07.2021 până la 13.08.2021;

Instanța de apel de la 04.04.2021 până la 05.10.2021;

Instanța de recurs de la 13.12.2021 până la 18.04.2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani din 15 martie 2021, Rusu Marin a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal și în baza acestei legi, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 88 alin. (2) Cod penal, în termenul pedepsei cu închisoare în privința inculpatului Rusu Marin s-a inclus termenul din momentul reținerii de la 03 decembrie 2012, ora 16:10 și a termenului arestării preventive, până la 17 decembrie 2012 și perioada de la momentul reținerii din data de 21 noiembrie 2020, ora 22:30 și aflarea în arest preventiv până la data pronunțării sentinței 15 martie 2021.

În privința măsurii preventive arestul preventiv în privința lui Rusu Marin s-a dispus de a fi menținută până la intrarea în vigoare a sentinței.

Solicitarea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare suportate pentru extrădarea inculpatului din Federația Franceză, s-a admis ca fiind întemeiată.

S-a încasat din contul lui Rusu Marin în beneficiul statului cheltuielile judiciare efectuate pentru extrădare în sumă totală de 35 457, 10 lei.

1.1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 13 august 2021, Rusu Marin a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal, în baza art. 70 alin. (3¹) Cod penal și art. 364¹ alin. (1) pct.8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus menținerea măsurii preventive arestul preventiv.

În temeiul art. 88 alin. (3) Cod penal, în termenul închisorii s-a inclus perioada aflării lui Rusu Marin în stare de arest preventiv din 20 noiembrie 2020 până la 13 august 2021.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Rusu Marin la 26 octombrie 2012, în scopul comiterii unei tâlhării asupra cet. Babian Vadim având asupra lor un pistol cu gaz de model "MP-654K2" și o bătă de lemn, pregătite din timp, după ce timp de câteva zile l-au urmărit pe ultimul cu automobilul de model BMW-520, cu numerele de înmatriculare xxxx, aproximativ pe la ora 21.00, au venit în or. Rîșcani, unde cet. Akritidis Lazaros Xxxx își desfășura activitatea de întreprinzător, fiind directorul SRL "Kanadas".

Parcând automobilul pe str. Independenței, în apropierea teritoriului SRL "Kanadas", mascându-se, prin acoperirea fețelor cu cagule improvizate, Rusu Marin a luat cu sine pistolul, iar Babian Vadim - bătă din lemn și au intrat pe teritoriul întreprinderii.

Aici, au intrat în încăperea destinată paznicilor, unde se afla cet. Jariuc Aurica, pe care legând-o cu mâinile la spate au impus-o să meargă cu ei în odăile de locuit, din clădirea principală a întreprinderii.

Intrând în odăile respective, i-au atacat pe cet. Akritidis Lazaros Xxxx și Calaraș Ludmila, pe care i-au imobilizat, prin legarea mâinilor și aplicând asupra lor violența fizică și amenințându-i cu folosirea armei de foc, au cerut să li se transmită imediat banii.

În cele din urmă, dintr-un sertar au sustras 3 000 lei, un notebook de model "Acer", la preț de 4 600 lei și un lanț din aur, la preț de 40 000 lei, care era la gâtul cet. Akritidis Lazaros Xxxx, bunuri în valoare totală de 47 600 lei și de la locul infracțiunii au fugit.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, în drept, faptele inculpatului Rusu Marin întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal, cu indicii de calificare: *tâlhărie, adică actul săvârșit asupra unei persoane, în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei agresate, acțiuni săvârșite de două persoane, de o persoană mascată,*

prin pătrundere în încăpere cu aplicarea armei, cu cauzarea de daune, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Rusu Marin la data de 22 noiembrie 2012 la ora 19.25, împreună cu o persoană, cauza în privința căruia a fost disjunctă într-o procedură separată, cu scopul sustragerii bunurilor ce aparțin altei persoane, fiind mascați cu cagule pe cap și înarmați cu un obiect metalic și o bătă din lemn de culoare surie întunecată asemănătoare cu un pistol au intrat în magazinul "Alimentara", ce aparține II "Macovețcaia", amplasat pe str. Xxxx mun. Xxxx, unde persoana procedura în privința căreia a fost disjunctă, atacând victima Gherman V., care lucrează în calitate de vânzător în magazinul dat, amenințând-o cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea ultimei, a îndreptat pistolul asupra corpului ei și a cerut bani, spunând în limba rusă "*Babulia davai denghi*", *u tebea esti 30 secund*", iar cet. Rusu M. a blocat ieșirea din magazin, ținând în mâinile sale o bătă din lemn, dar observând că vânzătoarea a dovedit să apese pe buton de alarmă s-au eschivat de la fața locului.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, în drept, faptele inculpatului Rusu Marin întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal, cu indicii de calificare: *tâlhăria, adică atacul săvârșit de două persoane, asupra unei persoane agresate, de o persoană mascată cu aplicarea armei.*

3. Sentința Judecătorei Drochia, sediul Râșcani din 15 martie 2021, a fost atacată cu apel în numele inculpatului Rusu Marin de către avocatul Prisacari Ion, solicitând casarea parțială a sentinței în partea numirii pedepsei și încasării cheltuielilor de extrădare a inculpatului cu pronunțarea unei hotărâri noi potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță și aplicarea în privința lui Rusu Marin a pedepsei sub limita minimă prevăzute de art. 188 alin. (2) Cod penal și respingerea solicitării acuzării în ceea ce privește încasarea cheltuielilor de extrădare.

Apărătorul a menționat că sentința în cauză este prea aspră în partea pedepsei stabilite inculpatului și neîntemeiată în partea încasării din contul inculpatului a cheltuielilor de extrădare.

În susținerea poziției sale a indicat că nu au fost prezentate careva probe ce ar confirma cheltuielile suportate de către stat.

De asemenea, a indicat faptul că, în luna noiembrie 2020, inculpatul Rusu Marin s-a prezentat de sine stătător la tribunalul din Paris, solicitând permisiunea de reîntoarcere în RM pentru a participa la justa soluționare a cauzei.

3.1. Sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 13 august 2021, a fost atacată în numele inculpatului Rusu Marin de către avocatul Prisacari Ion, solicitând casarea parțială a sentinței în partea numirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri

potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță și aplicarea în privința lui Rusu Marin a unei pedepse sub limita minimă prevăzută de art. 188 alin. (2) Cod penal.

Apelantul a menționat că sentința instanței de fond este prea aspră în partea numirii pedepsei, fără a se ține cont de circumstanțele examinării cauzei în procedură simplificată, precum și de personalitatea inculpatului, care a recunoscut vinovăția integral.

Totodată, a indicat asupra faptului că, instanța de judecată nu a ținut cont de inexistența unor pretenții materiale sau morale a părții vătămate, cât și de atitudinea inculpatului față de cele săvârșite.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 octombrie 2021, au fost admise apelurile declarat de către avocatul Prisacari Ion în numele inculpatului, casată parțial sentința, în latura pedepsei penale, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit de prima instanță, după cum urmează:

Rusu Marin recunoscut vinovat în baza art. 188 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal, prin prisma art. 70 alin. (3¹) Cod penal, 364¹ alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, fiindu-i stabilită pedeapsa de 4 (patru) ani închisoare.

Rusu Marin recunoscut vinovat în baza art. 188 alin. (2) lit. b), c), d) e), f) Cod penal prin prisma art. 70 alin. (3¹) Cod penal, 364¹ alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, i se stabilește pedeapsa închisorii pe un termen de 4 (patru) ani.

În baza art. 84 alin. (4) Cod penal, prin cumul parțial de infracțiuni, i se stabilește lui Rusu Marin pedeapsa definitivă în formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani și 6 (șase) luni.

Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea stabilită lui Rusu Marin se suspendă condiționat pe o perioadă de probațiune de 4 (patru) ani.

Rusu Marin se eliberează imediat, de sub arest din instituția penitenciară, dacă în privința lui nu sunt aplicate alte măsuri preventive în formă de arest.

Dispozițiile sentinței Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani din 15.03.2021 și a sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Central din 13.08.2021 în latura corpurilor delictive și a cheltuielilor judiciare se mențin fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel efectuând o apreciere obiectivă a aspectelor de fapt și de drept ale cauzei prin prisma bazei probante administrate de către organul de urmărire penală, a stabilit că sunt corecte sentința Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani din 15 martie 2021 și sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 13 august 2021 în partea încadrării juridice, cât și a atribuirii indicilor calificativi, a acțiunilor inculpatului Rusu Marin în baza art. 188 alin. (2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal— *tâlhărie, adică actul săvârșit asupra unei persoane, în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața*

sau sănătatea persoanei agresate, acțiuni săvârșite de două persoane, de o persoană mascată, prin pătrundere în încăpere cu aplicarea armei, cu cauzarea de daune, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, respectiv în baza art. 188 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal - tâlhăria, adică atacul săvârșit de două persoane, asupra unei persoane agresate, de o persoană mascată cu aplicarea armei.

Ținând cont de circumstanțele cauzei raportate la prevederile legale, instanța de apel a ajuns la concluzia că executarea reală a pedepsei cu închisoarea, dispusă în privința inculpatului Rusu Marin, constituie o pedeapsă prea aspră.

De asemenea, instanța de apel a apreciat ca fiind prea aspră pedeapsa aplicată lui Rusu Marin prin sentința Judecătorei Drochia, sediul Râșcani din 15 martie 2021 și sub aspectul termenului pedepsei sub formă de închisoare dedus față de inculpat. Instanța de fond nu a ținut cont pe deplin de prevederile art. 70 alin. (3¹) Cod penal al și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală la deducerea limitei maxim admisibile a pedepsei sub formă de închisoare pentru inculpatul Rusu Marin, care la data săvârșirii infracțiunii avea vârsta de 18 ani, dar nu avea 21 ani împliniți, și care a acceptat judecarea cauzei în procedură simplificată.

În atare ordine de idei, instanța de apel a conchis în privința casării sentințelor contestate în latura pedepsei penale aplicate inculpatului Rusu Marin, și emiterea unei noi hotărâri în această latură.

Instanța de apel a menționat că la determinarea categoriei pedepsei penale ce urmează a fi stabilită lui Rusu Marin prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 13 august 2021 instanța de fond a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei conform art. 75 Cod penal. La determinarea mărimii pedepsei penale, instanța de fond conducându-se de criteriile speciale statuate la art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, just a conchis în privința stabilirii pedepsei cu închisoare pe un termen de 4 ani față de Rusu Marin.

În raport cu aceleași criterii de individualizare a pedepsei, conform art.75 Cod penal, prin sentința Judecătorei Drochia, sediul Râșcani din 15martie 2021, instanța nu a acordat deplină eficiență circumstanțelor atenuante pe caz, astfel a dedus o pedeapsă prea aspră din perspectiva termenului închisorii stabilit lui Rusu Marin în mărime de 5 ani.

Potrivit art. 70 alin. (3¹) Cod penal, la aplicarea pedepsei persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, care au săvârșit infracțiuni la vârsta de la 18 până la 21 de ani, maximul pedepsei se reduce cu o treime.

Conform prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de

reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Astfel, ținând cont de gravitatea infracțiunii incriminate lui Rusu Marin în baza art. 188 alin. (2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal, care conform art. 16 Cod penal face parte din categoria infracțiunilor grave, de persoana celui vinovat, vârsta la care a comis infracțiunea, precum și de limita maximă admisibilă a pedepsei închisorii în cazul inculpatului prin prisma prevederilor art. 70 alin. (3¹) Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, instanța de apel a dedus în privința inculpatului Rusu Marin, vinovat de comiterea infracțiunii incriminate în baza art. 188 alin. (2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal, pedeapsa închisorii pe un termen de 4 ani.

Instanța de apel în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal, prin cumul parțial pedepsei aplicate prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 13 august 2021 și a pedepsei deduse prin prezenta decizie, a stabilit în privința inculpatului Rusu Marin pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 6 luni.

Continuând procesul de individualizare a pedepsei, după ce s-a stabilit pedeapsa potrivit criteriilor generale statuate la art. 75 Cod penal, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate decide dacă este sau dacă nu este oportună executarea pedepsei aplicate vinovatului.

Așadar, instanța de apel a constatat existența motivelor întemeiate de a nu supune inculpatul Rusu Marin executării reale a pedepsei cu închisoare. Or, circumstanțele privitoare la infracțiunile săvârșite, în cumul cu cele ce vizează personalitatea inculpatului și comportamentul de după comiterea delictelor, lipsa unor pretenții de ordin material și moral față de acesta, recunoașterea vinovăției, a convins instanța de apel privitor la inoportunitatea executării reale de către Rusu Marin a pedepsei sub formă de închisoare, dedusă pe un termen de 4 ani și 6 luni. Respectiv, scopul legii penale în speța dedusă judecării poate fi atins cu aplicarea prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a menționat că la caz sunt îndeplinite condițiile cu privire la pedeapsa aplicată și natura infracțiunilor incriminate pentru a atrage incidența instituției suspendării condiționate a executării pedepsei penale. Or, niciuna din infracțiunile săvârșite de către Rusu Marin nu fac parte din categoria infracțiunilor deosebit de grave sau excepțional de grave, pentru care conform alin. (4) al art. 90 Cod penal, nu se aplică instituția suspendării condiționate a executării pedepsei penale.

În această ordine de idei, instanța de apel a invocat și prevederile art. 79 alin. (1) Cod penal, or, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează

esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. Minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională. Săvârșirea infracțiunii de către persoanele care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani poate fi apreciată de către instanța de judecată drept circumstanță excepțională. Prin urmare, comiterea de către inculpatul Rusu Marin (xxxx), a faptelor infracționale la data de 26 octombrie 2012 și la 22 noiembrie 2012, în vârsta de 19 ani, constituie circumstanță excepțională.

În contextul celor expuse, instanța de apel a dispus în privința inculpatului Rusu Marin suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, pe o perioadă de probațiune de 4 ani.

De asemenea, instanța de apel a menționat că persoana inculpatului Rusu Marin nu prezintă pericol pentru societate, după cum afirmă acuzarea în solicitarea de privare a inculpatului de libertate, cu executarea pedepsei în penitenciar.

Astfel de concluzii sunt deduse reieșind din faptul că, ulterior comiterii infracțiunilor în anul 2012 și până la momentul condamnării lui Rusu Marin, în baza sentințelor instanței de fond, a trecut o perioadă de aproximativ 9 ani. Din partea acuzării nu au parvenit informații privitor la săvârșirea de către Rusu Marin, în această perioadă a unor noi delikte infracționale.

Instanța de apel a indicat că aceste împrejurări conving instanța referitor la corijarea inculpatului, prin prisma neadmiterii unor noi abateri de la legea penală pe parcursul perioadei deduse. Or, cu cât răspunderea penală intervine mai târziu după săvârșirea infracțiunii, cu atât eficiența ei se reduce, se stinge treptat rezonanța socială a infracțiunii și sancționarea acesteia capătă o natură mai blândă.

La formarea convingerii privitor la inoportunitatea executării reale de către Rusu Marin a pedepsei sub formă de închisoare, instanța de apel a ținut cont și de imperiosul deziderat al principiului echității pedepsei penale. Potrivit acestuia, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni atât de către condamnat, cât și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. De asemenea, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Cu referire la solicitările avocatului apelant de casare a sentinței Judecătorei Drochia, sediul Râșcani din 15 martie 2021, în latura cheltuielilor judiciare, instanța de apel le-a respins ca neîntemeiate.

Or, în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (1), art.82 alin.(1) din Legea 371-XVI din 01.12.2006, în vigoare din 02.02.2007, cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, cheltuielile de îndeplinire a cererii de asistență juridică sunt suportate, de regulă, de statul solicitat. Cheltuielile aferente procedurii de extrădare efectuate pe teritoriul său le suportă Republica Moldova prin bugetele autorităților și instituțiilor implicate.

Potrivit art. 227 alin. (2) pct. 5) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind sumele: 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Conform art. 229 alin. (1) - alin.(3) Cod de procedură penală, (1) Cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului.

Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i- a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare.

Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Astfel, instanța de apel verificând temeinicia soluției judiciare de încasare din contul inculpatului Rusu Marin în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare suportate în legătură cu extrădarea inculpatului, în sumă de 35 457,10 lei, nu a constatat careva încălcări, după cum se susține în apelul declarat de către avocat împotriva sentinței Judecătorei Drochia, sediul Râșcani din 15 martie 2021.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a stabili ca fiind corectă punerea în sarcina inculpatului Rusu Marin recuperarea cheltuielilor în cauză, or, părăsind teritoriul Republicii Moldova, inculpatul a pus statul în situația de a suporta cheltuieli suplimentare pentru a asigura inculpatului dreptul la un proces echitabil, în sensul asigurării prezenței inculpatului la judecarea cauzei în privința sa. În vederea respectării acestei garanții, statul a depus efortul necesar pentru extrădarea lui Rusu Marin din Republica Franceză în Republica Moldova, faptul dat se dovedește în baza

materialelor anexate la dosar, din care reiese că autoritățile din Republica Franceză au anunțat ambasada Republicii Moldova în Franța despre identificarea persoanei cu numele Rusu Marin, căutat de autoritățile naționale pentru urmărirea penală în baza unui mandat de arestare emis la 17 decembrie 2012. Ulterioarele acțiuni în vederea extrădării inculpatului au fost efectuate cu suportarea cheltuielilor din contul bugetului de stat al Republicii Moldova.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală solicită casarea acesteia cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea celor solicitate, recurentul invocă că la emiterea deciziei instanței de apel, cât și a sentinței instanței de fond din 13 august 2021, a fost încălcat art. 543 Cod de procedură penală, și anume, regula specialității, astfel, inculpatul Rusu Marin, fiind extrădat de un stat străin nu poate fi tras la răspundere penală și condamnat, supus executării pedepsei, pentru infracțiunea săvârșită de el până la extrădare, pentru care el nu a fost extrădat, dacă în privința acestei cauze lipsește consimțământul statului străin care l-a extrădat.

Astfel, conform materialelor cauzei penale, inculpatul Rusu Marin, nu a fost extrădat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal pe episodul de tâlhărie comis la magazinul „Alimentara”, ce aparține ÎI „Macovețaia”, amplasat pe str. Xxxx din mun. Xxxx, prin ce instanțele de judecată au comis erori grave care urmează a fi corectate la rejudecarea cauzei.

În afară de aceasta, de către instanța de apel, inculpatului i-a fost aplicată o pedeapsă extrem de blândă, reieșind din faptul că inculpatul a comis 2 infracțiuni, cu aplicarea violenței, armelor, s-a sustras de a se prezenta în fața instanței de judecată, fiind dat în căutare.

S-a constatat că după pronunțarea deciziei, inculpatul a părăsit teritoriul Republicii Moldova la 13 octombrie 2021, în acest caz apare întrebarea cum inculpatul va executa pedeapsa sub formă de închisoare cu suspendarea executării acesteia.

De asemenea, procurorul menționează că instanța de apel eronat a luat în calcul prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal, la aplicarea pedepsei la caz, fiind aplicabile prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal.

6. Judecând recursul ordinar declarat de către procuror în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, la judecarea apelului, instanța de apel are obligația de a verifica hotărârea atacată din punct de vedere al temeiniciei și legalității acesteia, având în vedere circumstanțele faptice ale cauzei bazate pe probele

examine de prima instanță, pe materialele dosarului și, în dependență de aceste date, să aprecieze legalitatea concluziilor de vinovăție ori nevinovăție trase de prima instanță, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În acest context, Colegiul penal lărgit reținând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, remarcă că verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor acumulate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor, care poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit conchide că, la examinarea cauzei, instanța de apel nu a îndeplinit aceste stricte prevederi ale legii, din sensul căroră rezultă că, nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel.

Astfel, Colegiul penal lărgit atrage atenția asupra faptului că, instanța de apel stabilește inculpatului atât pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal cât și pentru infracțiunea prevăzută de art. 188 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal pedeapsa pe un termen de a câte 4 ani pentru fiecare infracțiune, însă aceasta este de fapt sub limita permisibilă, or, conform pedepsei prevăzută de normele menționate mai sus, se stabilește închisoare de la 8 la 10 ani.

Conform art. 364¹ alin. 8) Cod de procedură penală, „*Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani*”, termenii pedepsei fiind de la 5 ani și 4 luni la 6 ani și 8 luni.

Iar conform prevederilor art. 70 alin. (3¹) Cod penal, care stipulează că „La aplicarea pedepsei persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, care au săvârșit infracțiune la vârsta de la 18 până la 21 de ani, maximum pedepsei se reduce cu o treime. În cazul în care instanța, ținând cont de personalitatea infractorului, ajunge la concluzia că doar prin aplicarea pedepsei în limitele generale se va atinge scopul pedepsei penale, aceasta poate dispune o pedeapsă în limitele prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită. Necesitatea aplicării pedepsei în limitele generale urmează a fi argumentată de către instanța de judecată”, termenii pedepsei sunt de 5 ani și 4 luni la 4 ani și 5 luni.

Astfel, ținând de calculul menționat, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel incorect a stabilit pedeapsa penală aplicată inculpatului Rusu Marin recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), c), d), e), f) și art. 188 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal, or, ultima îi stabilește inculpatului pentru fiecare infracțiune o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani.

De asemenea, Colegiul penal lărgit atrage atenția că instanța de apel în partea stabilirii pedepsei penale inculpatului Rusu Marin pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), c), d) și e) și art. 188 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal Cod penal, omite să indice temeiurile care au dus la stabilirea pedepsei sub formă de 4 ani pentru fiecare infracțiune, ceea ce echivalează cu nemotivarea unei decizii și vine să încalce dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 al Convenției Europene cu privire la drepturile omului.

Colegiul penal lărgit subliniază că instanța de apel a pronunțat de asemenea o decizie contradictorie, or, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, sub aspectul că în partea descriptivă la stabilirea pedepsei face trimitere la prevederile art. 79 alin. (1) Cod penal „Ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. Minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională. Săvârșirea infracțiunii de către persoanele care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani poate fi apreciată de către instanța de judecată drept circumstanță excepțională.”, însă nu motivează aplicarea acestor prevederi în coraport cu circumstanțele cauzei, mai mult, în descriptivul deciziei nici nu indică aplicarea acestei norme penale.

Așadar, în aceste circumstanțe o astfel de soluție duce la încălcarea imperioasă a dreptului la un proces echitabil, iar acest sens, Colegiul penal lărgit face referire la

jurisprudența CtEDO prin care Curtea de la Strasbourg a indicat că „*Judecătorii trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază deciziile, căci numai astfel, de exemplu, un acuzat poate exercita căile de atac prevăzute de legislația națională*” (a se vedea cauza *Hadjianastassiou vs Grecia*, 16 decembrie 1992).

Totodată, Colegiul penal lărgit amintește că, Curtea Europeană a menționat că „*motivarea unei decizii judiciare este strâns legată de preocupările privitoare la asigurarea desfășurării unui proces echitabil, aceasta permițând respectarea dreptului la apărare. Motivarea este indispensabilă însăși calității actului de justiție și constituie o pază împotriva arbitrarului.*” (a se vedea cauza *Fomin vs Moldova*, 11 octombrie 2011).

De asemenea, Colegiul penal lărgit găsește decizia instanței de apel ca fiind una nefondată și nemotivată sub aspectul aplicării pedepsei penale și din următoarele aspecte: conform art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Colegiul penal lărgit reamintește că, stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

De asemenea, Colegiul penal indică că, chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Instanța de recurs ordinar reține că, aplicarea unei pedepse neprivative de libertate, care de fapt nici nu a fost motivată indicând doar vârsta fragedă a inculpatului (24 ani), este neîntemeiată, or, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că, scopul pedepsei poate fi atins cu sau fără executarea efectivă a acesteia, însă, conform prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de judecată ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, dar este obligată să indice neapărat în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă.

În prezența circumstanțelor descrise, Colegiul penal lărgit consideră eronată concluzia instanței de apel referitor la aplicarea instituției suspendării executării pedepsei penale inculpatului conform art. 90 Cod penal, care nu este proporțională faptelor comise de către inculpat.

În aceste circumstanțe se consideră, că instanța de apel a comis erori de drept prin încălcarea prevederilor legale menționate mai sus, iar aceste abateri se cuprind în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, și anume, că instanța a admis o eroare gravă de fapt, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de apel urmează să verifice dacă în prezenta speță au fost respectate prevederile art. 543 Cod de procedură penală.

Având în vedere că erorile de drept invocate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu reemiterea cauzei spre rejudecare de către aceeași instanță în alt complet de judecată.

Această soluție vine în conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, care stipulează că în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

De asemenea, Colegiul penal lărgit subliniază că, nu poate menține sentința din motiv că, aceasta a fost atacată de către partea apărării, iar odată cu casarea deciziei, se va egala cu faptul că apelantul nu a primit răspuns la argumentele invocate în cererile de apel, astfel menținerea sentinței s-ar califica cu încălcarea dreptului la un recurs efectiv.

Astfel, Colegiul penal reamintește că în bază prevederilor art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt

obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel și recurs, și în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 al Codului de procedură penală și art. 6 al Convenției Europene.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Bodareu Octavian, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 octombrie 2021, în cauza penală, în privința lui *Rusu Marin Xxxxx*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Decizia pronunțată integral la **14 iunie 2022**.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Victor Boico